

Kamila Plísková
Skutečnost Života 1942–1948; Skupina 42 a revue Život

bakalářská práce
Ústav české literatury a literární vědy FF UK

Téma literárního, resp. umělecky zaměřeného periodika je (naším) literárním dějepisectvím stále dosti opomíjené, leč potřebné. Již proto lze uvítat, že se Kamila Plísková zaměřila na tzv. třetí období časopisu Život, tedy na jeho čtyři ročníky, které vycházely v letech 1942–1948 a s nimiž jsou spjaty počátky a aktivity Skupiny 42. Povahu, hlavní teze, umělecké výkony a autorské osobnosti a přístupy tohoto uskupení pak v předložené práci ukazuje právě prostřednictvím jejich prezentace v Životě a s ohledem na tento specifický kontext. Využívá tak svébytných možností, které časopisecká perspektiva poskytuje, opírá se přitom o dobrou znalost dobové situace a literatury předmětu, hlavně pak o poctivý a důkladný materiálový průzkum, na jehož základě si mohla položit relevantní otázky a postihnout literárněhistorickým popisem s dokumentujícími citacemi podstatné momenty, různorodé projevy a vztahy uměleckých, resp. kulturních institucí v literárním poli, Života jako časopisu výtvarného odboru Umělecké besedy a zároveň prostoru pro vystoupení Skupiny 42.

Autorka podává jasně a logicky strukturovaným výkladem (a s formulační jistotou) soustředěnou, někdy až stručnou charakteristiku vnější podoby, obsahu, struktury, tematických a významových dominant Života v posledních válečných letech a v období těsně poválečném. Osvětluje jeho místo v uměleckém dění, jeho proměny v závislosti na vnějších politických okolnostech a ve vztahu k programovému úsilí a k činnosti Skupiny 42. Soustředí se přitom přirozeně na osobnost Jindřicha Chaloupeckého, představuje texty, jež jako redaktor a autor v revui publikoval, na příkladech dále zachycuje některé aspekty umělecko-filosofické diskuse, která na stránkách časopisu probíhala. Odpovídající pozornost věnuje příznačnému propojování literatury a výtvarného umění, textů různých žánrů s bohatou obrazovou složkou v uměleckém listu, v němž lze sledovat proměny pojetí moderního umění v sepětí s životem, hledání nového způsobu vyjádření krizové či každodenní zkušenosti, „živosti“ v umění. Odstiňuje v tomto smyslu poetiku, vklad a osobitost i zájmy jednotlivých básníků, teoretiků, překladatelů i výtvarníků Skupiny.

Podstatnou část předložené práce tvoří anotovaná bibliografie časopisu Život v pojednaném období, funkčně doplněná autorským rejstříkem a obrazovou přílohou. Je postavena chronologicky, přehledně podle obsahu jednotlivých ročníků a čísel; zpracována je pečlivě a promyšleně, dodržena je jednota zápisu. Připojit lze jen v jednotlivostech několik drobných poznámek či námětů: Vhodné by bylo, domnívám se, uvádět v záhlaví jednotlivých čísel i jejich dataci (tedy přehledně shrnout údaje roztroušené v předchozím výkladu). Termín „předpokládaný autor“ (Technický úvod k bibliografii, s. 37) je poněkud znejišťující, když je užit ve smyslu „jistě určený“ (tedy prostě – autor); v případě potřeby odlišit míru (ne)jistoty určení by pak bylo možné zavést odpovídající škálu adjektiv (předpokládaný, tj. pravděpodobný, nejistý, neznámý...). Bibliograf se stále znovu ocitá před úkolem kriticky prověřit, zpřesňovat, opravovat a doplňovat údaje uvedené v zdrojovém textu (i v konfrontaci s jinými bibliografickými soupisy či příručkami); co se týče jmen, pak např. Dubský J. je patrně Josef (1917–1996, hispanista a překladatel), Vojtěch Špála bude pravděpodobně zase Václav; nebyla překladatelkou úryvku z Vlastního životopisu Alice B.

Toklasové (i dalšího příspěvku v témž čísle) Jiřina Hauková (která překlad této knihy Gertrudy Steinové vydala v roce 1968)? Uvážit lze také grafické odlišení odkazů na reprodukce v rejstříku, či připojení dalšího, tematického rejstříku.

Závěrem konstatuji, že Kamila Plísková ve své bakalářské práci splnila stanovený cíl a podala výborný literárněhistorický výkon. Prokázala schopnost důsažné a přesné práce s materiálem, soustředěného výkladu a v neposlední řadě bibliografickou dovednost. Její bibliografie a výklad „skutečnosti Života“ představuje spolehlivý a přínosný příspěvek k tématu. Práci *Skutečnost Života 1942–1948; Skupina 42 a revue Život* tudíž doporučuji k obhajobě.

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

V Praze 2. září 2012